

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вища освіта і наука

науково-аналітичний огляд

№ 1 (січень) 2023 р.

Київ – 2023

Вища освіта і наука : науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2023. – № 1 (січень). – 49 с.

Науково-аналітичний огляд представляє публікації з історії та сьогодення й перспектив розвитку сучасної вищої освіти та науки, як в Україні, так і за її межами.

Цей покажчик репрезентує матеріали з поточних надходжень до фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: навчальну та монографічну літературу, періодичні видання й матеріали конференцій.

Для зручності більшість статей мають посилання на електронні ресурси інтернету. Розраховано на освітян, науковців, викладачів, студентів й фахівців з бібліотечно-інформаційної галузі.

Зміст

Нормативно-правова база вищої освіти та науки в Україні.....	5
<i>Постанови Верховної Ради України</i>	5
<i>Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України</i>	5
<i>Накази, листи, повідомлення Міністерства освіти і науки України</i>	7
Історія вищої освіти і науки	8
<i>Особистості в науці</i>	11
Вища освіта і наука за кордоном	14
<i>Академічна мобільність</i>	19
<i>Академічна доброчесність</i>	20
Вища освіта і наука в Україні	20
Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи	23
<i>Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара</i>	26
<i>Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка</i>	27
<i>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i>	27
<i>Національна академія наук України</i>	28
<i>Національний університет "Львівська політехніка"</i>	29
<i>Одеський національний університет імені І. І. Мечникова</i>	30
<i>Сумський державний університет</i>	31
<i>Ужгородський національний університет</i>	31
<i>Український державний університет імені Михайла Драгоманова</i>	31
<i>Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна</i>	32
Учасники навчально-виховного процесу	32
<i>Викладачі</i>	32
<i>Студенти</i>	32
Вища освіта за напрямками підготовки та технології викладання відповідних дисциплін, форми навчання	33
<i>Аграрна освіта</i>	37
<i>Бібліотечна освіта</i>	37
<i>Військова освіта</i>	38
<i>Економічна освіта</i>	39
<i>Журналістська освіта</i>	39
<i>ІТ-освіта</i>	39
<i>Медична освіта</i>	40
<i>Педагогічна освіта</i>	41

<i>Природничо-математична освіта</i>	42
<i>Соціальна освіта</i>	43
<i>Туризм</i>	43
<i>Філологічна освіта</i>	44
<i>Юридична освіта</i>	48
Управління ЗВО, фінансування	49

Нормативно-правова база вищої освіти та науки в Україні

Постанови Верховної Ради України

1. **Про присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2021 рік** : постанова Верховної Ради України від 13 грудня 2022 р. № 2833-IX // *Голос України*. – Київ, **2022**. – 21 груд. (№ 258). – С. 9.

2. **Про присудження премій Президента України для молодих вчених 2022 року** : указ Президента України від 30 листопада 2022 р. № 809 // *Інформаційний збірник для освітян*. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 50–57.

Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України

3. **Деякі питання акредитації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану** : постанова Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 р. № 1164 // *Інформаційний збірник для освітян*. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 94–95.

4. **Деякі питання використання коштів з рахунка для задоволення потреб освіти і науки** : постанова Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2022 р. № 1256 // *Інформаційний збірник для освітян*. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 30–35.

5. **Деякі питання призначення і виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) закладів фахової передвищої та вищої освіти** : постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 2022 року № 796 // *Інформаційний збірник для освітян*. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 78–86.

6. **Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету з метою компенсації витрат закладів вищої освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки, на підготовку фахівців** : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 липня 2022 року № 611-р // *Інформаційний збірник для освітян*. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 77.

7. **Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету з метою покриття витрат за липень 2022 р. закладів, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форми власності, закладів освіти приватної форми власності :** розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 994-р // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 22–24.

8. **Про внесення змін до Концепції розвитку громадянської освіти в Україні :** розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 р. № 893-р // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 3–21.

9. **Про денонсацію Угод в галузі освіти і науки з Республікою Білорусь :** постанова Кабінету Міністрів України від 09 квітня 2022 року № 417 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 89.

10. **Про денонсацію Угод в галузі освіти і науки з Російською Федерацією :** постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2022 року № 355 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 88.

11. **Про затвердження Порядку переведення на навчання за державним замовленням окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти до 2021 року включно на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб :** постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 р. № 1224 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 65–71.

12. **Про затвердження Порядку та умов надання закладам вищої освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки , компенсації витрат на підготовку фахівців, які навчаються за рахунок коштів фізичних осіб :** постанови Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 р. № 1138 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 60–63.

13. **Про наукові об'єкти, що становлять національне надбання :** постанова Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2022 р. № 1243 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 47–49.

14. **Про реалізацію** експериментального проєкту щодо формування та застосування еДокумента про освіту : постанова Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2022 р. № 1242 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 25–29.

15. **Про утворення** закладу післядипломної освіти "Центр підвищення кваліфікації служби зайнятості" : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 липня 2022 року № 569-р // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 87.

16. **Про утворення** Запорізького державного медико-фармацевтичного університету : розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 р. № 952-р // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 64.

Накази, листи, повідомлення Міністерства освіти і науки України

17. **Про внесення** зміни до наказу Міністерства освіти і науки України від 04 червня 2022 р. № 527 : наказ Міністерства освіти і науки України від 23 червня 2022 року № 586 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 24.

18. **Про деякі** питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641 : наказ Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2022 року № 527 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 7. – С. 3–23.

19. **Про надання** грифа "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" підручникам для осіб з особливими освітніми потребами : наказ Міністерства освіти і науки України від 14 листопада 2022 р. № 1020 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2022**. – № 11/12. – С. 58–59.

20. **Про оголошення** у 2022 році конкурсного відбору проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених : наказ

Міністерства освіти і науки України від 09 листопада 2022 р. № 996 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, 2022. – № 11/12. – С. 44–46.

21. **Про підготовку** до початку 2022/23 навчального року та особливості організації освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2022 року № 1/7234-22 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, 2022. – № 7. – С. 90–95.

Історія вищої освіти і науки

22. **Балишев М. А.** Аматорська астрономія та внесок її представників у розвиток астрономічних досліджень у Харкові у 1920–1930 рр. [Електронний ресурс] / М. А. Балишев // *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. – Дніпро, 2022. – Т. 31, № 1. – С. 17–28. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2022_31_1_5 (15.01.2022 р.).

23. **Грабовська І.** Оригінальні концептуальні знахідки українських філософів радянської доби у контексті світової філософії [Електронний ресурс] / І. Грабовська, С. Грабовський // *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. – Дніпро, 2021. – Т. 30, № 2. – С. 3–8. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_3 (15.01.2022 р.).

Розглянуто стан розвитку вітчизняної філософії в добу УСРР/УРСР.

24. **Гутник М. В.** Особливості розвитку матеріалознавчих досліджень у добу Відродження та ранньомодерний час [Електронний ресурс] / М. В. Гутник // *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. – Дніпро, 2022. – Т. 31, № 1. – С. 28–35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2022_31_1_6 (15.01.2022 р.).

Проаналізовано розвиток досліджень у галузі матеріалознавства впродовж кінця XIV ст. – XVIII ст. Наукові дослідження та експерименти, розробки нових технологій стали викликом та потребою часу. Досить ефективними виявилися досягнення в гірничій справі та металургії, що постійно стимулювали розвиток

одна одної. Найбільш фундаментальною працею з металургії в добу Відродження можна вважати "De Re Metallica" Г. Агріколи, що вийшла друком у другій половині XVI ст. Це дослідження стало першою європейською енциклопедією з гірництва та металургії. Г. Агрікола дослідив мідні, срібні та свинцеві сплави і першим описав технологію одержання вісмуту. Далі впродовж майже 100 років нові хімічні елементи відрито не було. Лише у 1669 р. задокументовано відкриття фосфору німецьким науковцем Х. Брандом. Виняткового розвитку набув окремий напрямок матеріалознавства – скловиробництво. Представлено дані щодо номенклатури виробів зі скла в Іспанії, Угорщині та Китаї. Виокремлено інформацію про домішки, що впливають на технологічні якості скла, а також на його колір. Провідними центрами виробництва скла в добу Відродження стали Італія (венеціанське скло), Чехія (богемське скло) та Німеччина. У XVII ст. в Західній Європі навчилися виготовляти прямокутні шибки, що вставлялися у віконну раму, це, відповідно, внесло свої корективи в будівельні технології. Наведені відомості щодо використання польового шпату для виготовлення фарфору та фаянсу, а також використання порошку польового шпату для виготовлення кольорових емалей. Цими емалями прикрашали предмети побуту в Єгипті, Індії, Китаї. Підсумовується, що в досліджуваній період матеріалознавчі дослідження набули прискореного розвитку, а також з'явилися принципово нові його напрями.

25. **Ковальчук Г. П.** Трудове становлення особистості у закладах соціального виховання України 20-х – початку 30-х років ХХ століття [Електронний ресурс] / Г. П. Ковальчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3. Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 109–110. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

26. **Кравченко І. Л.** Архітектура закладів неформальної освіти за кордоном у період їх інтенсивного розвитку та розгалуження (1941–1956 роки) [Електронний ресурс] / І. Л. Кравченко, С. В. Акопник // Сучасні проблеми архітектури та

містобудування. – Київ, 2022. – Вип. № 62. – С. 3–14. – Режим доступу: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/255179> (15.01.2022 р.).

27. **Попович В.** Виховання радянських цінностей у студентства в умовах академічного повсякдення у 60–80-х рр. ХХ ст. (за матеріалами періодичних видань Харківських ВНЗ) [Електронний ресурс] / В. Попович // *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. – Дніпро, 2022. – Т. 31, № 1. – С. 95–102. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2022_31_1_14 (15.01.2022 р.).

28. **Попович О. С.** Наукова етика і проблеми цілеспрямованого формування здорового дослідницького середовища [Електронний ресурс] / О. С. Попович, В. І. Кліменкова // *Наука та наукознавство*. – Київ, 2022. – № 2 (116). – С. 3–11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_3 (15.11.2022 р.).

Проаналізовано еволюцію поглядів учених на норми наукової етики від часів Р. Мертона, який сформулював їх у 1942 році, коли вони ґрунтувалися на соціальній стабільності науки, до сучасної епохи, коли виникли великі дослідницькі колективи, а наука стала масовою професією, а також дискусії щодо того, чи зберігають актуальність нині запропоновані ним імперативи етосу науки.

29. **Хорольський М. С.** Із досвіду роботи зі створення об'єктів космічної техніки. Зі спогадів ветерана (1967–2016) і директора ДФ НДІ ГП (1987–1015), Заслуженого працівника промисловості України, лауреата Державної премії СРСР в галузі науки і техніки М. С. Хорольського [Електронний ресурс] / М. С. Хорольський // *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. – Дніпро, 2021. – Т. 30, № 2. – С. 115–123. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_12 (15.01.2022 р.).

30. **Klymenko L. O.** Influence of ideology on psychological thought: historical aspect [Електронний ресурс] / L. O. Klymenko // *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. – Дніпро, 2021. – Т. 30, № 2. – С. 86–93. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_12 (15.01.2022 р.).

Висвітлено ідеологічне спотворення досягнень та вчення І. Павлова партійними структурами. Зазначено тісний зв'язок розвитку фізіології нервової системи зі станом психології та тенденціями філософської думки 40–60-х років ХХ століття.

Обґрунтована методологія та багатство експериментальних прийомів у фізіології ВНД мали вирішальний вплив на дослідження у сфері фізіологічних основ людської поведінки, однак, неправильне тлумачення цього розділу фізіології уповільнило розвиток тих досліджень, які не відповідали визначенню фізіології ВНД. Проаналізовано ідеологічний вплив на прикладі рішень Об'єднаної сесії Академії наук СРСР та Академії медичних наук СРСР (1950) у розвитку фізіологічної науки в СРСР. На основі історичного аналізу будуть визначені моральні та наукові наслідки негативних дискусій, оскільки ця сесія поглибила кризу в медицині, фізіології та психології. Була спроба витіснити психологію, замінивши її фізіологією вищої нервової діяльності.

Особистості в науці

31. **Анрі** Жуль Пуанкаре (1854–1912) // Країна знань. – Київ, **2022**. – № 6/7/8 (154). – С. [57]–56.

32. **Балишев М. А.** Історико-біографічне дослідження життя та творчості українського астронома-аматора Леоніда Леонідовича Андренка [Електронний ресурс] / М. А. Балишев // Наука та наукознавство. – Київ, **2022**. – № 3 (117). – С. 103–128. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_3_9 (15.01.2022 р.).

33. **Ващенко Л. І.** Проблеми Гільберта – математичний дороговказ ХХ сторіччя / Л. І. Ващенко, О. М. Ядренко // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 6/7 (149). – С. 12–14.

34. **Добровольський В. О.** Нільс Хенрік Абель. Короткий шлях у вічність. Ч. 2 / В. О. Добровольський // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 10 (151). – С. 8–13. – закінчення. Поч. у № 8–9, 2021.

35. **Доценко С. І.** Закон Пуассона, або чому рідкісні події трапляються не так уже й рідко / С. І. Доценко // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 6/7 (149). – С. 9–11.

36. **Дьомін М.** Професор Куліков – видатний інженер-вчений, педагог, державний та громадський діяч в сфері вищої освіти / М. Дьомін // Містобудування та територіальне планування. – Київ, **2022**. – Вип. № 79. – С. 3–8.

37. **Забуга Г. В.** Внесок видатних представників хімічної науки середини XIX – початку XX століття у розвиток науки, освіти та популяризації наукових знань [Електронний ресурс] / Г. В. Забуга // Наука та наукознавство. – Київ, **2022**. – № 2 (116). – С. 103–113. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_9 (15.11.2022 р.).

38. **Йосип** Андрійович Тимченко (1852–1924) // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 10 (151). – С. 48–49.

39. **Ляшко С. М.** Літописці Української академії наук: Наталія Дмитрівна Полонська-Василенко / С. М. Ляшко // Українська біографістика. – Київ, **2019**. – Вип. 17. – С. 56–77.

40. **Міщук С. М.** В. П. Адріанова-Перетц (1888–1972) – учена, дослідниця української старовини: до 130-річчя від дня народження [Електронний ресурс] / С. М. Міщук, Г. А. Міщук // Українська біографістика. – Київ, **2019**. – Вип. 17. – С. 78–92. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ubi_2019_17_7 (15.01.2022 р.).

41. **Онопрієнко В.** Крила академіка Бюшгенса [Електронний ресурс] / В. Онопрієнко // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, **2021**. – Т. 30, № 2. – С. 78–85. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_11 (15.01.2022 р.).

42. **Осіння Н. В.** Постаті вчених-геологів і гірників України XIX – початку XX століття: історіографія питання [Електронний ресурс] / Н. В. Осіння // Українська біографістика. – Київ, **2018**. – Вип. 16. – С. 207–224. – Режим доступу: . – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1

[&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж69079%2F2018%2F16](#)

(15.01.2022 р.).

43. **Радзівілов Г. Д.** Ваги... і парадокс Роберваля / Г. Д. Радзівілов, О. М. Пальті // Країна знань. – Київ, **2022**. – № 9/10 (155). – С. 15–19.

44. **Самарський А.** Кібернетика та економіка майбутнього : присвячується В.М. Глушкову / А. Самарський // Країна знань. – Київ, **2022**. – № 9/10 (155). – С. 6–10.

45. **Світленко С. І.** Український народолобець та українознавець Петро Єфименко (1835–1908): на службі громадської справи і національної науки [Електронний ресурс] / С. І. Світленко // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, **2022**. – Т. 31, № 1. – С. 36–48. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2022_31_1_7 (15.01.2022 р.).

46. **Соломон Ісаакович Пекар** – ним пишається Академія наук України // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 10 (151). – С. 5–7.

47. **Томазов В. В.** Патони: історія роду [Електронний ресурс] / В. В. Томазов // Українська біографістика. – Київ, **2019**. – Вип. 17. – С. 37–55. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILE=&S21STR=ubi_2019_17_5 (15.01.2022 р.).

48. **Шмигевський М. В.** Михайло Пилипович Кравчук – лицар математики / М. В. Шмигевський // Країна знань. – Київ, **2022**. – № 6/7/8 (154). – С. 1–2.

49. **Шмигевський М. В.** Олександр Дмитрович Засядько – конструктор бойових порохових ракет / М. В. Шмигевський // Країна знань. – Київ, **2022**. – № 6/7/8 (154). – С. 18–19.

50. **Шмигевський М. В.** Юрій Олексійович Митропольський (1917–2008) / М. В. Шмигевський // Країна знань. – Київ, **2022**. – № 9/10 (155). – С. [65]–64.

51. **Шмигевський М. В.** Юрій Олексійович Митропольський (1917–2008) / М. В. Шмигевський // Країна знань. – Київ, 2021. – № 6/7 (149). – С. 53.

Вища освіта і наука за кордоном

52. **Галицька С.** Бібліотечні класифікації в інформаційно-пошукових системах: досвід бібліотек університетів Німеччини [Електронний ресурс] / С. Галицька // Бібліотечний вісник. – Київ, 2022. – № 2 (266). – С. 70–83. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2022_2_8 (15.01.2022 р.).

53. **Грачев О. О.** Сучасні стратегії організації досліджень і формування кадрового потенціалу в установах академічного типу [Електронний ресурс] / О. О. Грачев, В. І. Хоревін // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 3 (117). – С. 51–67. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_3_6 (15.01.2022 р.).

На підставі найкращих прикладів, відібраних з-поміж 140 академій наук та установ академічного типу зі 120 країн світу, розглянуто передові стратегії організації наукових досліджень та формування кадрового потенціалу. Здійснено порівняння діяльності та стратегій академічних організацій-лідерів із різних регіонів. Показано, що Академія наук Китайської Народної Республіки успішно втілює стратегію, орієнтовану на національні традиції, зокрема на ключові лабораторії, та формування кадрового потенціалу із власної освітньої системи. На декількох прикладах продемонстровано, що подібні стратегії з певними особливостями реалізують інститути Республіки Корея, Японії та інших країн Азії. Водночас стратегія Товариства імені Макса Планка в організації наукового пошуку полягає у створенні наукових установ під егідою власних або запрошених учених-лідерів із будь-яких країн. Нині 40 % директорів інститутів і провідних спеціалістів Товариства імені Макса Планка походять із-за кордону, а частка іноземців серед докторантів сягає 80 %. Науковим лідерам, які стають керівниками інститутів Товариства імені Макса Планка, надається право самостійно визначати напрям діяльності створених ними інститутів, а інші, із застарілою тематикою, ліквідуються. Стратегію, спрямовану на розвиток досліджень через залучення до

наукового пошуку найкращих фахівців, включно з іноземцями, реалізує також Королівське товариство Лондона й інші академічні установи країн Заходу. Розглянуто видатну роль Інституту перспективних досліджень (Принстон, США) у розвитку світової науки, який можна вважати зразком реалізації принципу академічної свободи. Наголошено на важливості молодіжних академій та розширенні представництва жінок в академічних організаціях для реалізації сучасних принципів досліджень, а саме рівних можливостей та різнобічності у пошуку нового у природі та суспільстві. Отже, академічні установи у країнах Сходу та Заходу, попри певні особливості у стратегіях організації досліджень і формування кадрового потенціалу, сьогодні орієнтовані на пошук і підтримку талантів. Вони також намагаються забезпечити різноманітність у проведенні досліджень, рівні можливості для всіх дослідників, передусім жінок і молоді, та підтримку вільно обраних тем досліджень.

54. **Гуменчук А.** Вплив Шіалі Ранганатана на розвиток вищої бібліотечної освіти Індії [Електронний ресурс] / А. Гуменчук // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2022. – № 10 (315). – С. 50–52. – Режим доступу: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/266155> (15.01.2022 р.). – Закінчення. Початок див.: Вісник Книжкової палати. – 2022. – № 9. – С. 49–52.

55. **Здольник Б.** Аналіз освітніх компонент італійських та українських ЗВО зі спеціальності "Туризм" [Електронний ресурс] / Б. Здольник // Український педагогічний журнал. – Київ, 2022. – № 3. – С. 55–67. – Режим доступу: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/611> (15.01.2022 р.).

56. **Каримова М.** Качество образования в вузе в условиях устойчивого развития / М. Каримова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 98–102.

57. **Мадьярова С.** Новые возможности по обучению студентов в условиях нового Узбекистана / С. Мадьярова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 106–109.

58. **Овчарова Л. П.** Фінансове забезпечення досліджень і розробок у США: динаміка, структура та пріоритети [Електронний ресурс] / Л. П. Овчарова,

В. П. Рибачук, В. П. Бодєко // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 3 (117). – С. 81–102. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_3_8 (15.01.2022 р.).

Ключовою характеристикою стану національного науково-технологічного комплексу (НТК) в будь-якій країні є рівень його фінансування. Економічно розвинені країни, інвестуючи значні кошти в розвиток сфери досліджень і розробок (ДР), забезпечили світове лідерство і глобальну конкурентоспроможність національної економіки. Враховуючи результативність сфери ДР у США та лідерство цієї країни за загальносвітовими показниками інвестицій у ДР, актуальним вбачається дослідження особливостей фінансового забезпечення наукових інституцій, визначення структурних змін і пріоритетів державної політики США щодо ДР. Метою статті є надання результатів дослідження трансформаційних змін у фінансуванні суб'єктів наукової діяльності в США – національних лабораторій, університетів і підприємницького сектору.

59. **Огієнко О.** Моніторинг якості педагогічної освіти США / О. Огієнко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 331–334.

60. **Островець Н. О.** Апокаліпсис з точки зору професора Гокінга. Professor Hawking's view on the apocalypse [Електронний ресурс] / Н. О. Островець, Т. В. Матвєєва, М. В. Чурсанова // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, 2021. – Т. 30, № 2. – С. 28–34. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_6 (15.01.2022 р.).

В роботі представлено огляд загроз апокаліпсису, що за прогнозами науковців можуть реалізуватися вже протягом цього тисячоліття. Розглянуто матеріали з виступів, інтерв'ю, публікацій С. Гокінга, всесвітньо відомого фізика-теоретика та космолога, в яких озвучив проблему кінця світу на науковому рівні. За Гокінгом, однією з найбільших загроз є штучний інтелект. Він розвивається набагато швидше за темпи біологічної еволюції та скоро зможе самостійно відтворювати собі подібних. Вченими було підписано відкритий лист, що закликає ні в якому разі не наділяти штучним інтелектом військову техніку, адже при виході з-під людського контролю це буде більш небезпечним, ніж ядерна зброя. Серед інших можливих сценаріїв апокаліпсису Гокінг виділяв вторгнення позаземної цивілізації,

зміни клімату, поширення генно-модифікованих вірусів. Зростаючі темпи глобального потепління, викликані парниковим ефектом, можуть зробити клімат Землі схожим на Венеру. А розробки біологічної зброї за допомогою генної інженерії можуть випустити вірус, який знищить людський імунітет. Віруси еволюціонують навіть без людського втручання, і реальність такої загрози ми спостерігаємо зараз під час пандемії COVID-19. Розглянуті в роботі катастрофи є результатом розвитку людства і можуть стати причиною його знищення. Задачею наукової спільноти є не допустити таких сценаріїв. Більш того, запорукою виживання людської цивілізації Гокінг вважав створення колоній у космосі.

61. **Пирматов С.** Перспективи и преимущества модульного обучения в системе вузовского образования / С. Пирматов // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 114–117.

62. **Писаревська О.** Актуальні принципи формування стратегічної компетентності студентів-правників в університетах Франції / О. Писаревська // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 135–138.

63. **Постригач Н.** Теоретичні аспекти висвітлення проблеми забезпечення якості професійної підготовки вчителів у Туреччині / Н. Постригач // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 139–142.

64. **Редько К. Ю.** Оцінювання поточного стану та перспективи розвитку "зеленого" будівництва в країнах Європи [Електронний ресурс] / К. Ю. Редько, М. В. Кот // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 2 (116). – С. 48–64. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_6 (15.11.2022 р.).

65. **Gerelmaa G.** Daf-studium und fachdidaktik in der mongolei: tradition und gegenwart in bezug auf die nationaluniversitat der mongolei [Електронний ресурс] / G. Gerelmaa // Germanistik in der Ukraine. – Kyjiw, 2021. – J. 16. – С. 12–22. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/germvu_2021_16_4 (15.11.2022 р.).

Даф-дослідження та предметна дидактика в Монголії: традиції та сучасність у зв'язку з національним університетом Монголії.

66. **Ivanenko S.** Textsorten des akademischen schreibens "referat / hausarbeit" und "abstract / buchbeschreibung" in deutscher und ukrainischer hochschulbildung [Електронний ресурс] / S. Ivanenko // Germanistik in der Ukraine. – Kyjiw, **2021**. – J. 16. – С. 22–30. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/germvu_2021_16_5 (15.11.2022 р.).

Текстові типи академічного письма "Referat / Hausarbeit" та «Abstract / Buchbeschreibung» у вищих навчальних закладах Німеччини та України.

67. **Lange A.** Literaturunterricht nach gerhard haas: daniel kehlmanns ruhm im handlungs- und produktionsorientierten literaturunterricht – ein unterrichtsentwurf zur verbindung zwischen literaturvorlage und verfilmung [Електронний ресурс] / A. Lange // Germanistik in der Ukraine. – Kyjiw, **2021**. – J. 16. – С. 43–58. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/germvu_2021_16_7 (15.11.2022 р.).

Уроки літератури за Герхардом Гаасом: слава Даніеля Кельманна на уроках літератури, орієнтованих на дію та виробництво – план уроку про зв'язок між літературою та кіноадаптацією. Даніель Кельман (Daniel Kehlmann) – німецько-австрійський письменник. Відомий книгою "Обмірювання світу".

68. **Lytvynko A.** Formation of world scientific periodics in the field of history of science and technology [Електронний ресурс] / A. Lytvynko // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, **2021**. – Т. 30, № 2. – С. 35–40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_7 (15.01.2022 р.).

Формування світової наукової періодики в галузі історії науки і техніки. Наукові періодичні видання з історії науки і техніки відіграють ключову роль у розвитку цієї сфери, формуванні ідей та спілкуванні вчених. Історія виникнення та еволюції професійних журналів з історії науки та техніки у світі цікава та повчальна, але недостатньо досліджена. Окремі епізоди щодо етапів формування журналів подаються переважно учасниками видавничого процесу. Враховуючи важливість цього блоку наукової літератури для розуміння експертами здобутків науково-технічних дисциплін, отриманих попередніми поколіннями дослідників, та розуміння

логіки науково-технічних знань істориками науки і техніки, вивчення міжнародної наукової періодики з історії науки і техніки вкрай необхідне нині. Мета дослідження – глибоко обговорити історію становлення та розвитку, завдання, структуру та діяльність деяких міжнародних наукових журналів у галузі історії та філософії науки та техніки, зокрема *Isis*, *Annals of Science*, *The British Journal for the History of Science*, *ICON*. Об'єктом дослідження є історія та періоди еволюції, результати, членство та управління, національне представництво, публікації таких світових наукових періодичних видань з історії науки та техніки, серед яких *Isis*, *Annals of Science*, *The British Journal for the History of Science*, *ICON*. Завданнями дослідження є такі: розкрити значення фахових журналів з історії науки і техніки для ефективної наукової роботи, спілкування та професійної підтримки серед науковців; показати соціальні, культурні, політичні та економічні умови, що спричинили необхідність об'єднання та співпраці вчених для обговорення результатів, представлених у цих публікаціях.

Академічна мобільність

69. **Степанець М.** Academic mobility of students in higher education institutions in Canada / М. Степанець // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, **2021**. – С. 117–120.

70. **Трофименко А.** Реалізація стратегії вдосконалення якості підготовки студентів як конкурентноспроможних особистостей в умовах міжнародної мобільності та інтеграції [Електронний ресурс] / А. Трофименко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 49–50. –

Режим

доступу:

<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

Академічна доброчесність

71. **Академічна** доброчесність як елемент внутрішньої системи якості – досвід та перспективи [Електронний ресурс] / В. С. Сорока, А. В. Клімова, В. І. Корбутяк, С. В. Клімов, О. А. Лагоднюк // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. – Рівне, **2022**. – Вип. 2 (98). – С. 245–261. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/download/ve2202222/1082&ved=2ahUKEwj28-ssfH8AhXqkYsKHXjIA6YQFnoECAoQAg&usg=AOvVaw2SmS3sIPmrjI3OTWEFcHt> (15.01.2022 р.).

Вища освіта і наука в Україні

72. **Андрущенко В.** Книга у структурі інформаційного простору освіти / В. Андрущенко // Вища освіта України. – Київ, **2022**. – № 3 (86). – С. 5–12.

73. **Атнажева Л.** Освітній аспект упровадження змін в об'єднаних територіальних громадах / Л. Атнажева // Вища освіта України. – Київ, **2022**. – № 3 (86). – С. 72–78.

74. **Боднарчук Т. Л.** Тенденції та перспективи міжнародного академічного співробітництва в Україні / Т. Л. Боднарчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 7–8.

75. **Дикий Є.** "Це наше перше визнання, хоч і недолуге" / Є. Дикий // Країна. – Київ, **2022**. – № 41 (644). – С. 26–27.

76. **Інтегральна** оцінка освітньої, наукової й інноваційної діяльності та дослідження їх впливу на економічний розвиток України / В. Є. Хаустова,

О. І. Решетняк, В. А. Зінченко, М. В. Криванич // Бізнес Інформ. – Харків, 2021. – № 12 (527). Теорія політичних ринків та її використання в дослідженнях економічної глобалізації. – С. 114–123.

77. **Кармадонова Т. М.** Наукометричне та експертне оцінювання: дискусійні питання [Електронний ресурс] / Т. М. Кармадонова // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 2 (116). – С. 65–82. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_7 (15.11.2022 р.).

78. **Коваленко С. П.** Аналіз євроінтеграції України в умовах воєнного стану, та перспективи щодо визнання українських документів про вищу освіту / С. П. Коваленко // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця : Європейська наукова платформа, 2022. – С. 406–410.

79. **Корсак К.** Глобальна ноореволюція у сфері гуманітарних наук у контексті української вищої освіти / К. Корсак, Ю. Корсак, Н. Кочубей // Вища освіта України. – Київ, 2022. – № 3 (86). – С. 30–39.

80. **Кузнєцова А. Я.** Організаційно-економічні аспекти реалізації проекту державно-приватного партнерства в галузі освіти / А. Я. Кузнєцова, В. О. Маслов // Бізнес Інформ. – Харків, 2022. – № 1 (528). Вплив глобалізаційних процесів на національну економіку України. – С. 192–197.

81. **Кухар В. П.** Етика вченого у побудові суспільства знань / В. П. Кухар // Країна знань. – Київ, 2021. – № 10 (151). – С. 2–4.

82. **Матвійчук О.** "Нобелівська премія миру дає можливість зробити наше слово видимим" / О. Матвійчук; текст Дмитро Княжич // Країна. – Київ, 2022. – № 41 (644). – С. 20–21.

83. **Соціальна згуртованість освітніх спільнот в умовах кризових станів суспільства** / М. Нестерова, М. Деліні, А. Заможський, В. Крючко // Вища освіта України. – Київ, 2022. – № 3 (86). – С. 47–54.

84. **Терещенко Г. М.** Міжнародна фінансова підтримка організації освітнього процесу в умовах запровадження воєнного стану в Україні [Електронний ресурс] / Г. М. Терещенко, Н. Б. Пронь, О. Ю. Анісімова // Український соціум. – Київ, 2022. – № 2 (81). – С. 169–180. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2022_2_18 (15.11.2022 р.).

Стаття присвячена проблематиці міжнародної підтримки та фінансування сфери освіти України в умовах активної фази повномасштабної збройної агресії Російської Федерації в Україні. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що у сучасних умовах запровадження воєнного стану в Україні важливим є забезпечення фундаментальних потреб населення, серед яких право на здобуття освіти, а отже, організація безперервності освітнього процесу для українських учнів і студентів, що потребує залучення міжнародних фінансових ресурсів. У статті окреслено загальний стан функціонування вітчизняної освітньої системи як важливої складової соціально-економічного розвитку в умовах неспровокованої й невиправданої збройної агресії Російської Федерації проти України. На прикладі провідних міжнародних фінансових організацій та іноземних країн проаналізовано основні зовнішні джерела та інструменти фінансової допомоги. З'ясовано, що з початком повномасштабної збройної агресії Російської Федерації в Україні низка міжнародних партнерів висловила готовність і вже здійснила необхідні кроки для виділення коштів, спрямованих на розв'язання актуальних проблем, характерних для воєнного часу, серед яких чільне місце посідає організація безперервності освітнього процесу. Охарактеризовано основні нормативно-правові та законодавчі перепони, які виникають у процесі надання фінансової підтримки у межах міжнародного співробітництва України. Увагу акцентовано на європейському шляху демократичного розвитку України, свідченням чого є всебічна фінансова підтримка ЄС освітніх потреб вимушено переміщених за кордон українців (дітей і студентів, викладачів і науковців). Проаналізовано особливості підтримки організації освітнього процесу України міжнародними партнерами у розрізі різних освітніх рівнів. Розроблено пропозиції щодо подальших кроків залучення міжнародної фінансової допомоги на розвиток української освіти.

85. **Чорна О. Г.** Принципи створення і ефективного функціонування системи управління охорони праці в закладах освіти / О. Г. Чорна // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 104–106.

86. **Яценко О.** Аналітика сучасних викликів розвитку штучного інтелекту та робототехніки у фокусі перспективи сингулярності / О. Яценко // Вища освіта України. – Київ, **2022**. – № 3 (86). – С. 40–46.

87. **Boiko A.** The state of dissemination of open research data in Ukraine and the world: bibliometric analysis / A. Boiko, O. Kramarenko, S. Shabanov // European journal of management issues. – Dnipro, **2021**. – Vol. 29 (4). – С. 209–217.

Дослідження має на меті визначити сучасний стан розвитку відкритої науки в парадигмі відкритих даних досліджень в Україні та світі, а також проаналізувати представлення України у світовому дослідницькому просторі, в частині обміну даними досліджень.

Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи

88. **Буряк О.** Історичні віхи становлення та розвитку харківської архітектурної школи [Електронний ресурс] / О. Буряк, Н. Хороян, Т. Куценко // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – Київ, **2022**. – Вип. № 62. – С. 15–28. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2022_62_4 (15.11.2022 р.).

89. **Демчук В. С.** Дайджест опитувань U-Report: II квартал 2022 р. (зайнятість молоді під час війни, молодь Львівщини у воєнний час) [Електронний ресурс] / В. С. Демчук, Д. І. Бурак // Український соціум. – Київ, **2022**. – № 2 (81). – С. 181–190. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2022_2_19 (15.11.2022 р.).

Показано результати опитувань інноваційного молодіжного проекту U-Report за квітень – червень 2022 р.: зайнятість молоді під час війни, молодь Львівщини у воєнний час.

90. **Ісакова Н. Б.** Про інноваційне співробітництво університетів і бізнесу: досвід України [Електронний ресурс] / Н. Б. Ісакова // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 2 (116). – С. 24–47. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_5 (15.11.2022 р.).

91. **Козлакова Г.** Закарпатські університети та їх роль у збереженні педагогічного персоналу України під час евакуації / Г. Козлакова, О. Коваленко // Вища освіта України. – Київ, 2022. – № 3 (86). – С. 65–71.

92. **Кравченко І.** Принцип композиційної та образної відповідності в архітектурі закладів неформальної освіти [Електронний ресурс] / І. Кравченко // Містобудування та територіальне планування. – Київ, 2022. – Вип. № 79. – С. 179–189. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2022_79_20 (15.11.2022 р.).

93. **Наука** та бібліотечна справа в умовах воєнного стану в Україні: міжнародна підтримка [Електронний ресурс] // Бібліотечний вісник. – Київ, 2022. – № 2 (266). – С. 108–120. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2022_2_12 (15.11.2022 р.).

Рубрики: Українським науковцям надано безкоштовний доступ до повнотекстових електронних ресурсів; Web of Science стала недосяжною в терористичній державі; Канада ввела додаткові санкції проти наукових установ Російської Федерації. Техаський університет розірвав наукові зв'язки з державою-агресором; Австралійський національний університет розірвав наукові зв'язки з державою-агресором. Допомога вченим України під час війни.

94. **Осьмук Н.** Веб-аналітика в оцінюванні сайту закладу вищої освіти / Н. Осьмук, О. Кривцова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 109–113.

95. **Попович В.** Образ Харкова на сторінках газет закладів вищої освіти міста у 60–80-х рр. ХХ ст. / В. Попович // Наукові праці Кам'янець-Подільського

національного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2021. – Т. 34. – С. 79–89.

Розглянуто питання репрезентації на сторінках газет закладів вищої освіти Харкова локальної та темпоральної площини образу міста у 1960–1980-х рр. Для дослідження було використано друковані видання трьох ЗВО Харкова – Харківського державного університету та Харківського політехнічного і авіаційного інститутів. Дослідження темпорального виміру образу міста виконане відповідно до принципів історичної урбаністики та імагології. Символічні маркери міського простору проаналізовано із застосуванням методу ментального картографування. Також у ході дослідження було використано метод усної історії. Матрицею для дослідження темпорального образу міста стала концепція видатного мовознавця Ю. Шевельова (Шевельов, 1948), який виокремлював декілька образів Харкова, що існували у різні періоди його історії. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що у статті вперше досліджено образ Харкова через призму друкованих видань вищих закладів освіти міста. У ході дослідження встановлено, що історія Харкова у радянських друкованих засобах масової інформації висвітлювалася досить тенденційно, а деякі незручні для панівного режиму події взагалі замовчувалися. Виклад історії імперського періоду Харкова цілком адаптовано до радянської історичної концепції, в якій бачення минулого проходить крізь призму класової боротьби. Не згадується про козацьке походження міста та добу українізації. Натомість, підкреслюється значення для розвитку Харкова ключових моментів радянської історії: встановлення більшовицької влади та звільнення міста від нацистської окупації у 1943 р. Харків перед читачами газет постає як здебільшого індустріальне місто, а вже потім – як центр науки та освіти. Куди менше згадується бренд Харкова, як міста студентів і молоді. Серед урбанонімів Харкова повністю домінують імена радянських партійних діячів, учасників боротьби проти нацистської окупації, які далеко не завжди були пов'язані з минулим міста. Загалом, ментальна карта Харкова на сторінках періодичних видань харківських закладів вищої освіти зображає місто через призму радянських постатей, цінностей і символів. Натомість, урбаноніми, які були б пов'язані з власною історією Харкова, його українським минулим майже повністю відсутні. На

сторінках періодичних видань закладів вищої освіти Харкова через призму радянського погляду постають актуальний для сучасників символічний простір міста і уявлення про його минуле. Поширюваний у періодиці образ міста слугував ретранслятором радянського бачення історії та, загалом, сприяв вихованню у студентському середовищі радянських цінностей. Сучасний читачам Харків виглядав як індустріально-наукове, суто радянське, зденаціоналізоване місто, в назвах об'єктів та пам'ятниках якого відображений, переважно, радянський світогляд.

96. **Ржеуський А.** Бібліотечно-інформаційне обслуговування користувачів в умовах карантину на прикладі бібліотек педагогічних закладів вищої освіти [Електронний ресурс] / А. Ржеуський, Н. Кунанець // Бібліотечний вісник. – Київ, 2022. – № 2 (266). – С. 35–45. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2022_2_5 (15.11.2022 р.).

97. **Шемаєва Г. В.** Галузеві колекції рідкісних видань в університетських бібліотеках [Електронний ресурс] / Г. В. Шемаєва, Т. М. Костирко // Рукописна та книжкова спадщина України. – Київ, 2022. – Вип. 28. – С. 145–158. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2022_28_11 (15.11.2022 р.).

98. **Shevchenko G. Y.** The formation of the corporate scientific environment [Електронний ресурс] / G. Y. Shevchenko, V. S. Bilozubenko, O. A. Marchenko // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 2 (116). – С. 12–23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_4 (15.11.2022 р.).

Формування наукового середовища у корпорації.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

99. **Хорольський М. С.** Гумотехнічні вироби в ракетно-космічній техніці як джерело створення перспективних конструкцій і технологій: (спогади) [Електронний ресурс] / М. С. Хорольський // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, 2022. – Т. 31, № 1. – С. 103–122. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2022_31_1_15 (15.01.2022 р.).

Зі спогадів доцента кафедри технології виробництва фізико-технічного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара – ветерана ДФ НДІ гумової промисловості (1967–2016) і його керівника з 1987 по 2015 рр., лауреата Державної премії СРСР, Заслуженого працівника промисловості України М. С. Хорольського.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

100. **Стасюк І. І.** Виступ спортсменів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на II Європейських іграх та на XXX Всесвітній Універсіаді 2019 року / І. І. Стасюк, А. О. Боднар, В. Б. Воронецький // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 150–151.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

101. **Казанцева Л. В.** Прилади дистанційного зондування періоду аерофотозйомки [Електронний ресурс] / Л. В. Казанцева, М. Г. Кокшайкін, С. А. Салата // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, **2021**. – Т. 30, № 2. – С. 41–59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_8 (15.01.2022 р.).

102. **Митці** допоможуть відновити корпус КНУ після обстрілів [Електронний ресурс] / прес-служба КНУ імені Тараса Шевченка // Голос України. – Київ, **2022**. – 23 груд. (№ 260). – С. 1, 6. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/367060> (15.11.2022 р.).

На знімку ректор В. Бугров, художник В. Козюк, голова ГО "Культурно-дослідницький центр України та Китаю "Ланьхва" Ю. Котик.

Національна академія наук України

103. **Вакаренко О. Г.** Представлення результатів науково-видавничої діяльності у віртуальному просторі. Досвід видавничого дому "Академперіодика" НАН України [Електронний ресурс] / О. Г. Вакаренко, А. І. Радченко, З. А. Болкотун // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 2 (116). – С. 83–102. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_2_8 (15.11.2022 р.).

104. **Єгоров І. Ю.** Розвиток підходів до оцінювання результатів діяльності науково-дослідних установ [Електронний ресурс] / І. Ю. Єгоров, І. А. Жукович // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 3 (117). – С. 36–50. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_3_5 (15.01.2022 р.).

Стаття присвячена актуальній проблемі – оцінюванню ефективності результатів діяльності наукових установ. Методологічні підходи до оцінювання наукових установ, за результатами якого визначається розмір базового їх фінансування, потребують постійного удосконалення процедур та є предметом численних досліджень. Особливо актуальним це питання є для Національної академії наук (НАН) України як найбільшого дослідницького центру у науковій системі України. Висвітлено тенденції у підходах до оцінювання результатів діяльності наукових установ України на основі закордонного досвіду та результатів, отриманих у першому циклі оцінювання наукових установ НАН України (2016–2021 рр.), та надано рекомендації для подальшого удосконалення методів і процедур оцінювання.

105. **Онищенко О. С.** Президенти УАН/ВУАН/АН/НАН України про державне значення науки / О. С. Онищенко // Читання академіка В. І. Вернадського. – Київ, 2021. – Вип. 2. – С. 60–64.

106. **Попович О. С.** Про завершення та основні підсумки комплексного прогнозно-аналітичного дослідження з метою виявлення найбільш актуальних напрямів наукового пошуку [Електронний ресурс] / О. С. Попович // Наука та наукознавство. – Київ, 2022. – № 3 (117). – С. 68–80. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2022_3_7 (15.01.2022 р.).

Викладено організаційно-методичні аспекти комплексного прогнозно-аналітичного дослідження з метою формування пропозицій щодо тематики найбільш актуальних напрямів фундаментальних і прикладних досліджень, проведеного за рішенням Президії НАН України в 2021 році.

107. **Якубець О. А.** Персональний склад Національної академії наук України за 100 років її існування: аналіз на основі використання квантитативних методик [Електронний ресурс] / О. А. Якубець // Українська біографістика. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 113–131. – Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FI21DBN%3DLINK%26P21DBN%3DUJRN%26Z21ID%3D%26S21REF%3D10%26S21CNR%3D20%26S21STN%3D1%26S21FMT%3DASR_meta%26C21COM%3DS%262_S21P03%3DFILA%3D%262_S21STR%3Dubi_2019_17_9&ved=2ahUKEwiC44XdtPH8AhVa6CoKHW6NA0cQFnoEAcQAg&usg=AOvVaw39Pd3tTepFTyP3kmVT_Kq9 (15.01.2022 р.).

Національний університет "Львівська політехніка"

108. **Бельзецька Н.** Народний дім "Просвіта" – острівцець твого натхнення / Н. Бельзецька // Львівська політехніка. – Львів, 2022. – Вип. № 16 : Розвиток особистості. – С. 19–22.

Національний університет "Львівська політехніка" - найстаріший технічний заклад вищої освіти України та Східної Європи, заснований у 1816 році як Реальна школа з дозволу австрійського імператора Франца І. За результатами експертного рейтингу Львівська політехніка впродовж останніх років входить у чільну п'ятірку найкращих вітчизняних вищих навчальних закладів. Товариство "Просвіта" ім. Тараса Шевченка Національного університету "Львівська політехніка" – культурно-просвітницький заклад, створений на базі студентського клубу Національного університету "Львівська політехніка".

109. **Бельзецька Н.** Театр, подорожі, музика та волонтерство: що пропонує студентіві Центр студентського капеланства / Н. Бельзецька // Львівська політехніка. – Львів, **2022**. – Вип. № 16. Розвиток особистості. – С. 40–42.

Релігійна місія "Центр Студентського Капеланства" є релігійною організацією, утвореною в результаті вільного волевиявлення віруючих громадян, які об'єдналися на християнських засадах Католицької Церкви для задоволення релігійних потреб студентської молоді, поширення віровчення Католицької Церкви, служіння Євхаристії, а також участь у справах благодійності та милосердя, проведення активної добродійної діяльності серед хворих, малозабезпечених студентів, членів їхніх сімей. Засновником Місії "Центр Студентського Капеланства" є Курія Львівської архієпархії Української Греко-Католицької Церкви. Центр студентського капеланства здійснює душпастирське служіння у закладах: – Національний університету "Львівська політехніка"; – Львівський національний університет імені Івана Франка; – Національного лісотехнічного університету України; – Львівської комерційної академії; – Львівський медичний коледж ім. Андрея Крупинського.

110. **Зіганшина А.** З музикою в серці: творчість, що змінила Політехніку / А. Зіганшина // Львівська політехніка. – Львів, **2022**. – Вип. № 16 : Розвиток особистості. – С. 23–28.

Про вокальний ансамбль "Аколада", нар. чоловічий хор "Орфей", ансамбль бандуристів "Заспів" та ансамбль сучасної пісні "Сузір'я" НУ "Львівська політехніка".

111. **Мартинович Ю.** Життя – рух, а рух – це спорт! Спортивна культура Львівської політехніки / Ю. Мартинович // Львівська політехніка. – Львів, **2022**. – Вип. № 16 : Розвиток особистості. – С. 43–47.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

112. **Gamaliia V. M.** Development of mycology and phytopathology at Botany Department of Novorossiysk University (XIX – beginning of XX century) [Електронний

ресурс] / V. M. Gamaliia, S. P. Ruda // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, 2022. – Т. 31, № 1. – С. 9–17. – Режим доступу:

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=ujuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж101740%2F2022%2F31%2F1

(15.01.2022 р.).

Розвиток мікології та фітопатології на кафедрі ботаніки Новоросійського університету (XIX – початок XX ст.).

Сумський державний університет

113. Дегтярьов С. Практико-орієнтована атестація при підготовці бакалаврів-істориків: досвід застосування у Сумському державному університеті / С. Дегтярьов, К. Мурашко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, 2021. – С. 95–98.

Ужгородський національний університет

114. Освітньо-наукова програма підготовки магістрів громадського здоров'я Ужгородського національного університету очима стейкхолдерів [Електронний ресурс] / Г. О. Слабкий, І. С. Миронюк, В. В. Брич, Б. В. Й. Ю, В. П. Маркович, Н. Й. Потокій, А. Т. Яцина, І. І. Фейса, І. Я. Гуцол // Україна. Здоров'я нації. – Київ, 2020. – № 3 (60). – С. 67–72. – Режим доступу: <http://healty-nation.uzhnu.edu.ua/article/view/208619> (15.01.2022 р.).

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

115. **Нестерова М.** Проекти Жана Монне в НПУ імені М.П. Драгоманова: від модуля до центру досканалості / М. Нестерова // Вища освіта України. – Київ, 2022. – № 3 (86). – С. 79–81.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

116. **Балишев М. А.** Центральна українська обсерваторія у Харкові: до історії нереалізованого проекту [Електронний ресурс] / М. А. Балишев // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, 2021. – Т. 30, № 2. – С. 69–78. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_10 (15.01.2022 р.).

Розглянуто діяльність представників Харківської астрономічної обсерваторії щодо створення упродовж 1930-х років нового сучасного астрономічного центру загальнореспубліканського значення.

117. **Демочко Г.** Медичні школи Харкова: виникнення та питання правонаступництва [Електронний ресурс] / Г. Демочко // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, 2021. – Т. 30, № 2. – С. 94–108. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_13 (15.01.2022 р.).

Учасники навчально-виховного процесу

Викладачі

118. **Давлатова Ф.** Формирование креативных способностей у преподавателей вузов / Ф. Давлатова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, 2021. – С. 167–169.

Студенти

119. **Кух А. М.** Компетентнісні завдання в організації професійно орієнтованій діяльності студентів / А. М. Кух, О. М. Кух // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 77–79.

120. **Пасько К.** Феномен прокрастинації серед студентів ЗВО / К. Пасько, К. Дворядкіна // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 247–251.

121. **Семеновська Л.** Методологія студіювання історико-педагогічного явища / Л. Семеновська, О. Даниско // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 282–286.

122. **Шевель А.** Актуальність освітнього (вибіркового компоненту "стратегічні комунікації та лідерство" для сучасних студентів) / А. Шевель // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 323–326.

123. **Шульга М.** Сучасні технології навчання обдарованої студентської молоді в закладах вищої освіти в Україні / М. Шульга // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 120–123.

Вища освіта за напрямками підготовки та технології викладання відповідних дисциплін, форми навчання

124. **Бережна С.** Організація самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання / С. Бережна // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 124–127.

125. **Бутко М. П.** Сучасні аспекти цифровізації і впровадження штучного інтелекту в діяльність закладів вищої освіти України / М. П. Бутко, М. І. Мурашко, С. О. Назарко // Економіка України. – Київ, **2022**. – № 11 (732). – С. 76–86.

126. **Валенса Г.** Методологія допомагаючих професій: практика та освіта майбутніх фахівців / Г. Валенса // Вища освіта України. – Київ, **2022**. – № 3 (86). – С. 19–29.

127. **Василенко В.** Платформи дистанційного навчання: основні характеристики та можливості використання [Електронний ресурс] / В. Василенко // Вісник Книжкової палати. – Київ, **2022**. – № 11 (316). – С. 35–40. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=http://visnyk.ukrbook.net/article/view/271119/266641&ved=2ahUKEwj5-GyvtvH8AhVuiYsKHTDKAJ0QFnoECSAoQAQAg&usg=AOvVaw0M4zoWdEo6SY2VHowvaf6L> (15.01.2022 р.).

128. **Гиря О.** Застосування ментальних карт у навчанні студентів / О. Гиря // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 87–91.

129. **Горбатюк О. В.** Дистанційна освіта: сутність, переваги та перспективи впровадження [Електронний ресурс] / О. В. Горбатюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 96–98. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

130. **Горіховських М.** Використання різних видів навчання студентів фахової передвищої освіти в умовах війни, теорія та практика [Електронний ресурс] / М. Горіховських, В. Оганесян // Український педагогічний журнал. – Київ, **2022**. – № 3. – С. 77–89. – Режим доступу: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/613> (15.01.2022 р.).

131. **Грущенко О. А.** Формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей аналізу проблем невиконання господарсько-договірних

зобов'язань в умовах воєнного стану / О. А. Грущенко, Н. А. Буличева, А. О. Буличев // Наука і правоохорона. – Київ, **2022**. – № 2 (56). – С. 45–51.

132. **Гузенко О.** Арт-технології як засіб підготовки фахівців / О. Гузенко, Я. Цебро // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 132–135.

133. **Дутко О. М.** Лекція в умовах дистанційного навчання: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О. М. Дутко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 105–106. –

Режим

доступу:

<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

134. **Мешкова І. Д.** Проблеми дистанційного навчання / І. Д. Мешкова // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 216–217.

135. **Павленко І.** Інтернет-платформи для здійснення формувального оцінювання / І. Павленко, Т. Шевченко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 198–201.

136. **Плужник О.** Формування соціально-комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах дистанційної освіти [Електронний ресурс] / О. Плужник // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2022**. – Вип. 14. – С. 266–284. – Режим доступу: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/417> (15.01.2022 р.).

137. **Ребрик Р.** Організація дистанційної форми навчання в закладі освіти / Р. Ребрик, С. Пилипенко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 202–207.

138. **Робота** на кафедрах закладів вищої освіти в умовах воєнного стану: цілі, завдання, заходи безпеки / О. О. Нефьодова, С. Б. Крамар, М. Ю. Жаріков, К. А. Кушнарєва, В. Г. Рутгайзер, В. В. Грузд, І. Ю. Бурега // Вісник проблем біології і медицини. – Полтава, **2022**. – Вип. 3 (166). – С. 315–319.

139. **Скавронський О. П.** Аналіз сучасних технологій фізичного виховання у закладах вищої освіти / О. П. Скавронський // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 124–126.

140. **Скакальська І.** Інформаційний потенціал музеїв у процесі формування професійної компетентності студентів [Електронний ресурс] / І. Скакальська, І. Борак, Г. Сеньківська // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2022**. – Вип. 14. – С. 285–303. – Режим доступу: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/418> (15.01.2022 р.).

141. **Смалько О. А.** Особливості формування цифрових компетентностей у здобувачів вищої освіти / О. А. Смалько // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 92.

142. **Ткаченко Н. Е.** Розвиток soft skills сучасного фахівця в закладі вищої освіти / Н. Е. Ткаченко, О. В. Ольшанський // Бізнес Інформ. – Харків, **2022**. – № 1 (528) : Вплив глобалізаційних процесів на національну економіку України. – С. 185–191.

143. **Туманова Ю. В.** Методологічні підходи формування інформаційної культури майбутніх молодших бакалаврів в сучасних умовах інформатизації

освітнього процесу / Ю. В. Туманова // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 433–435.

144. **Шеремет М.** Формування інклюзивної культури фахівців галузі спеціальної освіти / М. Шеремет, Д. Супрун // Вища освіта України. – Київ, **2022**. – № 3 (86). – С. 13–18.

145. **Шереметьєва В. В.** Актуальність і тенденції формування науково-просвітницьких центрів [Електронний ресурс] / В. В. Шереметьєва // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – Київ, **2022**. – Вип. № 64. – С. 147–157. – Режим доступу: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/267474> (15.01.2022 р.).

Аграрна освіта

146. **Орел О. В.** Інформаційно-цифрова компетентність студентів аграрних закладів освіти / О. В. Орел // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 424–426.

Бібліотечна освіта

147. **Зозуля Н.** Сучасні проблеми гуманізації та гуманітаризації професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи [Електронний ресурс] / Н. Зозуля // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2022**. – Вип. 14. – С. 84–99. – Режим доступу: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/408> (15.01.2022 р.).

148. **Кушнарєнко Н.** Студентоцентризований підхід у підготовці фахівців документознавчого профілю [Електронний ресурс] / Н. Кушнарєнко, А. Соляник

// Вісник Книжкової палати. – Київ, 2022. – № 10 (315). – С. 32–43. – Режим доступу: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/268913> (15.01.2022 р.).

Військова освіта

149. **Барко В. В.** Визначення ступеня психологічної придатності поліцейських і курсантів закладів вищої освіти МВС України до службової діяльності / В. В. Барко, В. І. Барко, В. П. Остапович // Наука і правоохорона. – Київ, 2022. – № 2 (56). – С. 265–281.

150. **Впровадження** фахового курсу тактичного рівня І-ІВ як основа підготовки курсантів за стандартами НАТО / Д. В. Зайцев, В. Б. Добровольський, Я. І. Мельник, А. І. Сизов // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ, 2021. – Вип. № 71. – С. 96–102.

151. **Лапіна М. О.** Роль формування мотивації у вивченні іноземної мови курсантами вищих військових закладів / М. О. Лапіна // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, 2022. – С. 457–459.

152. **Сніца Т.** Виховання полікультурної особистості у процесі вивчення іноземної мови (на прикладі підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників) [Електронний ресурс] / Т. Сніца // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2022. – № 5 (203). – С. 142–147. – Режим доступу: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/264723> (15.01.2022 р.).

153. **Хайдаров К.** Роль самостоятельной работы в формировании гражданской компетентности у будущих офицеров / К. Хайдаров // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, 2021. – С. 154–156.

Економічна освіта

154. **Оцінювання** готовності закладів вищої освіти в Україні до викликів цифрової економіки (на прикладі економічних спеціальностей) / У. Я. Садова, Т. М. Степура, О. І. Корицька, О. С. Кіндзюр // Бізнес Інформ. – Харків, 2021. – № 12 (527): Теорія політичних ринків та її використання в дослідженнях економічної глобалізації. – С. 79–86.

Журналістська освіта

155. **Волковинський О.** Прагматичні аспекти вивчення "Історії зарубіжної журналістики" [Електронний ресурс] / О. Волковинський // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2021. – Вип. 20, т. 3: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 58–59. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohiiienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

ІТ-освіта

156. **Шліхта Г.** Формування аксіологічної й деонтологічної компетентностей у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців ІТ-галузі: стан дослідження проблеми [Електронний ресурс] / Г. Шліхта // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2022. – № 5 (203). – С. 96–103. – Режим доступу: https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=http://mir.dspu.edu.ua/article/download/264648/260747/609791&ved=2ahUKEwjtwPazx_H8AhUKiIsKHULaCVUQFnoECAkQAg&usg=AOvVaw1_brclomm_IARKPKqjTSXL (15.01.2022 р.).

Медична освіта

157. **Біостатистика:** роль та значення у формуванні світогляду магістра громадського здоров'я [Електронний ресурс] / І. І. Фейса, В. П. Маркович, А. Т. Яцина, Н. Й. Потокій, І. Я. Гуцол // Україна. Здоров'я нації. – Київ, 2020. – № 3 (60). – С. 92–95. – Режим доступу: <http://healty-nation.uzhnu.edu.ua/article/view/208858/0> (15.01.2022 р.).

158. **Вакалюк І. В.** Використання інноваційних технологій у дистанційному навчанні в закладах вищої медичної освіти / І. В. Вакалюк // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації": 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, 2022. – С. 411–412.

159. **Демчук І. В.** Медична наука в Україні: реальний стан, проблеми, перспективи / І. В. Демчук // Український медичний часопис. – Київ, 2022. – № 4 (150). – С. 19–23.

160. **Ісаєва О.** Ефективність організації самостійної роботи у вищих медичних закладах [Електронний ресурс] / О. Ісаєва, Г. Шайнер // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2022. – № 5 (203). – С. 45–49. – Режим доступу: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/264615> (15.01.2022 р.).

161. **Камінська М. В.** Особливості формування основних принципів медичної етики та деонтології у навчально-виховному процесі вищого медичного навчального закладу / М. В. Камінська // Вісник проблем біології і медицини. – Полтава, 2022. – Вип. 3 (166). – С. 305–309.

162. **Костецький І. В.** Вдосконалення комунікативних здібностей майбутніх лікарів при вивченні гігієнічних питань в системі вищої медичної освіти [Електронний ресурс] / І. В. Костецький, В. А. Матюшина, Г. К. Северин // Україна. Здоров'я нації. – Київ, 2021. – № 1 (63). – С. 63–66. – Режим доступу: <http://healty-nation.uzhnu.edu.ua/article/view/227156> (15.01.2022 р.).

Педагогічна освіта

163. **Бондар Т.** Важливість підготовки майбутніх учителів української мови та літератури в міжкультурному середовищі [Електронний ресурс] / Т. Бондар // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2022**. – № 5 (203). – С. 6–10. – Режим доступу: <http://mir.dspu.edu.ua/issue/view/15842> (15.01.2022 р.).

164. **Гунбіна А.** Критерії готовності майбутніх викладачів вищої школи до впровадження навчальних тренінгів / А. Гунбіна // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 91–94.

165. **Зоріна Н.** Дисертаційні дослідження історико-педагогічної тематики (1991–2021) : бібліометричний аналіз / Н. Зоріна // Вісник Книжкової палати. – Київ, **2022**. – № 10 (315). – С. 19–25.

166. **Комунікативний** аспект підготовки майбутнього вчителя початкових класів у вимірі зарубіжного та вітчизняного досвіду [Електронний ресурс] / Г. Білавич, У. Борис, Т. Пантюк, М. Багрій // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2022**. – № 5 (203). – С. 35–40. – Режим доступу: <http://mir.dspu.edu.ua/issue/view/15842> (15.01.2022 р.).

167. **Красильникова Г.** Роль програми-мінор у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії майбутніх педагогів професійного навчання [Електронний ресурс] / Г. Красильникова, І. Герніченко, С. Красильников // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2022**. – № 5 (203). – С. 50–55. – Режим доступу: <http://mir.dspu.edu.ua/issue/view/15842> (15.01.2022 р.).

168. **Павловський Ю.** Проблеми викладання курсу електротехніки в педагогічному виші для майбутніх фахівців з технологій / Ю. Павловський // Український педагогічний журнал. – Київ, **2022**. – № 2. – С. 125–130.

169. **Поведа Т. П.** Курсова робота у системі фахової підготовки майбутнього учителя фізики / Т. П. Поведа, Р. А. Поведа // Наукові праці Кам'янець-Подільського

національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 90–91.

170. **Самілик В.** Використання інтерактивного практикуму в професійній підготовці майбутніх учителів в умовах дистанційної освіти / В. Самілик // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 146–151.

171. **Трофименко А.** Змістові аспекти формування фасилітаційної компетентності майбутніх вчителів природничих дисциплін / А. Трофименко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 151–154.

172. **Шмирко О. С.** Підготовка майбутніх вчителів іноземної мови до педагогічної практики в ВНЗ (виробничої) [Електронний ресурс] / О. С. Шмирко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 53–54. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

173. **Levrints M.** Understanding challenges of foreign language teachers: Ukrainian perspective / M. Levrints // Іноземні мови. – Київ, **2022**. – № 2 (110). – С. 47–52.

Вивчення труднощів учителів іноземних мов в Україні.

Природничо-математична освіта

174. **Інноваційні** технології навчання природничо-математичних дисциплін : колективна монографія / [Д. А. Возносименко, С. О. Декарчук, В. В. Дубовик та ін.] ;

за заг. ред. Т. М. Махомети, М. О. Медведєвої ; М-во освіти і науки України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., **2021**. – 262, [1] с.

175. **Кравченко Н. В.** Використання методу фасилітації при вивченні природничих дисциплін / Н. В. Кравченко, А. І. Остертаг // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 413–417.

176. **Панчук О. П.** Педагогічна творчість як передумова формування професійної компетентності майбутнього вчителя фізико-технологічного профілю / О. П. Панчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 83–84.

177. **Пищаль А. О.** Використання віртуальних лабораторій у навчанні фізики / А. О. Пищаль // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 2 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 87–89.

Соціальна освіта

178. **Петік Я. О.** Порівняльний аналіз методу в соціальних науках Еріха Фромма та Альфреда Шюца [Електронний ресурс] / Я. О. Петік // Studies in History and Philosophy of Science and Technology. – Дніпро, **2021**. – Т. 30, № 2. – С. 9–18. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/studhphst_2021_30_2_4 (15.01.2022 р.).

Туризм

179. **Бурак В. Г.** Формування м'яких навичок майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи в освіті для стійкого розвитку / В. Г. Бурак // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації": 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 465–467.

Філологічна освіта

180. **Білова А. Г.** Як перетворити навчання лексиці англійської мови в задоволення за допомогою онлайн-ігор / А. Г. Білова // Англїстика та американїстика. – Дніпро, **2022**. – Вип. 19. – С. 48–54.

181. **Боднарчук Т.** Дискусія на практичному занятті з німецької мови як один із засобів формування комунікативної компетентності студентів [Електронний ресурс] / Т. Боднарчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 20–21. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkami-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

182. **Бойко Г. А.** Ділова гра у формуванні професійно орієнтованої англійськомовної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців із харчових технологій [Електронний ресурс] / Г. А. Бойко // Іноземні мови. – Київ, **2022**. – № 2 (110). – С. 10–14. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/37495> (15.01.2022 р.).

183. **Герасимова О.** Занурення іноземних слухачів в системі on-line навчання з української мови в ситуації локдауну / О. Герасимова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 188–192.

184. **Гирич В.** Сторітелінг як інструмент формування мовної компетентності студентів / В. Гирич // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. – Суми, **2021**. – С. 127–132.

185. **Городиська О.** Саморегуляції педагогічної діяльності перекладача іноземної мови професійного спрямування як компонент професійної підготовки [Електронний ресурс] / О. Городиська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 24–25. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

186. **Деда Р.** Цифрові технології вивчення іноземних мов в умовах дистанційного та змішаного навчання / Р. Деда // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 476–478.

187. **Добринчук О.** Krimratsel (Кримінальні/детективні оповідання-загадки) як засіб формування навичок читання на уроках німецької мови [Електронний ресурс] / О. Добринчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 27–28. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

188. **Дочинець Д. І.** Гейміфікація освітнього простору в контексті викладання української мови як іноземної / Д. І. Докинець, Л. П. Гайдук, О. Г. Черновол // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий

простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, 2022. – Т. 2. – С. 43–46.

189. **Задільська Г.** Організація педагогічного процесу з формування мовленнєвої компетенції за допомогою аудіювання у студентів-філологів ЗВО [Електронний ресурс] / Г. Задільська // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2022. – № 5 (203). – С. 86–91. – Режим доступу: <http://mir.dspu.edu.ua/issue/view/15842> (15.01.2022 р.).

190. **Задорожна І. П.** Формування навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому усному спілкуванні англійською мовою студентів нефілологічних спеціальностей [Електронний ресурс] / І. П. Задорожна, Л. Я. Зеня // Іноземні мови. – Київ, 2022. – № 2 (110). – С. 3–9. – Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua/issue/view/15719> (15.01.2022 р.).

191. **Корольова Л. В.** Специфіка виникнення мовного бар'єру у студентів-першокурсників філологічних факультетів закладів вищої освіти: шляхи його подолання / Л. В. Корольова // Англістика та американістика. – Дніпро, 2022. – Вип. 19. – С. 55–58.

192. **Осядла Т. В.** Система вправ і завдань для формування перськомовної компетентності в говорінні майбутніх перекладачів у сфері забезпечення державної безпеки [Електронний ресурс] / Т. В. Осядла // Іноземні мови. – Київ, 2022. – № 2 (110). – С. 15–25. – Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/262685> (15.01.2022 р.).

Описано систему вправ і комунікативних завдань для формування перськомовної компетентності в діалогічному мовленні майбутніх перекладачів у сфері гарантування державної безпеки.

193. **Поночовна-Рисак Т. М.** Інтернет-ресурси у процесі вивчення іноземних мов / Т. М. Поночовна-Рисак // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р.,

м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, 2022. – С. 422–423.

194. **Попадинець О.** ESP у глобалізаційних викликах сьогодення [Електронний ресурс] / О. Попадинець // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2021. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 43–44. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

Стаття є спробою довести переваги практичного використання ІКТ у процесі вивчення англійської мови професійного спрямування, які значно підвищують якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачують зміст освітнього процесу, підвищують мотивацію до вивчення мови, створюють умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

195. **Попович А.** Науково-дослідницький підхід до навчання української мови в закладах вищої освіти [Електронний ресурс] / А. Попович // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2021. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

196. **Сторчова Т.** Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика здобувачів вищої освіти факультету іноземної філології: новації та перспективи [Електронний ресурс] / Т. Сторчова // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2021. – Вип. 20, т. 3. Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 48–49. – Режим доступу:

<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

197. **Туюсов І.** Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів нелінгвістичних закладів освіти / І. Туюсов // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 463–464.

198. **Федькова І.** Формування лексичних навичок іншомовної компетенції у студентів факультету фізичної культури (на основі текстів професійного спрямування) [Електронний ресурс] / І. Федькова // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 березня 2021 року. – С. 50–51. –

Режим

доступу:

<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5582/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii-Vyp.20.-T.3.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (15.01.2022 р.).

199. **Халявка Л. В.** Сучасні засоби навчання іноземної мови / Л. В. Халявка // Матеріали III Міжнародної наукової конференції "Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації" : 13 трав. 2022 р., м. Хмельницький, Україна / Міжнар. центр наук. досліджень. – Вінниця, **2022**. – С. 458–459.

Юридична освіта

200. **Бедзір В.** Правники озброюються знаннями [Електронний ресурс] / В. Бедзір // Урядовий кур'єр. – Київ, **2022**. – 30 груд. (№ 276). – С. 5. – Режим доступу: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/pravniki-ozbroyuyutsya-znanniyami/> (15.01.2022 р.).

Юристи США сприятимуть у розбудові правової системи України, в тому числі в частині підготовки студентів на правничих факультетах ЗВО.

Управління ЗВО, фінансування

201. **Кириленко О.** Видатки Державного бюджету України на вищу освіту в світлі запровадження середньострокового планування [Електронний ресурс] / О. Кириленко, Б. Малиняк // Вісник економіки. – Тернопіль, **2022**. – Вип. 3 (105). – С. 152–168. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2022_3_11 (15.01.2022 р.).

202. **Любарець В.** Перспективи управління розвитком освіти дорослих в умовах воєнного та післявоєнного стану України / В. Любарець, І. Яковенко // Вища освіта України. – Київ, **2022**. – № 3 (86). – С. 55–64.